

PROF. DR. SAFFET KÖSE'NİN TERCEME-İ HALİ

1964 yılında Balıkesir doğdu. Balıkesir İmam-Hatip Lisesi (1982) ve Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nden (1986) mezun oldu. Aynı üniversitede yüksek lisans (1988) ve doktorasını (1994) tamamlamış olup, 1986-1992 yılları arasında Türkiye Diyanet Vakfına bağlı İslam Araştırmaları Merkezinde (İSAM) çalıştı. 1992 yılından itibaren Selçuk Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde Temel İslam Bilimleri Bölümü İslam Hukuku Anabilim Dalında araştırma görevlisi olarak vazifeye başladı. Bir müddet ilmi araştırmalarda bulunmak ve dil çalışması amacıyla Mısır'da bulundu (Ocak-Haziran, 1994). 18 Mart 1996 tarihinde yardımcı doçent, 1997 yılında doçent, 27 Mart 2003'te de Profesör oldu. 1999-2002 öğretim yıllarında Bakü Devlet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi'nde üç yıl süreli olarak dekan yardımcısı ve öğretim üyesi olarak görev yaptı. Buradaki çalışmaları sebebiyle Azerbaycan Milli Eğitim Bakanlığı Eğitim şurasınca *Faxr-ı Ferman*'la ödüllendirildi. Halen SÜ İlahiyat Fakültesi'nde İslam Hukuku Anabilim Dalı öğretim üyesidir. Üniversite senatosunda Fakülte temsilcisi olarak bulunmuştur (2003-2006). Bunlara ek olarak imkansız gençleri evlendirmek amacıyla kurulan ve bu güne kadar altı bin'e yakın çiftin evlendirildiği "*Gençleri Evlendirme ve Mehir Vakfı*" mütevelli heyeti başkanlığı görevini sürdürmekte, İlahiyat Fakültesi Vakfının kurucuları arasında yer almakta ve halen bu vakıfta üyeliği devam etmektedir. İngilizce ve Arapça bilmektedir.

saffetkose@selcuk.edu.tr/saffetkose@yahoo.com/saffetkose@hotmail.com

ÇALIŞMALAR**A. KİTAPLAR ve NEŞİRLER**

1-İslam Hukukunda Kanuna Karşı Hile (Hile-i Şer'iyye), İstanbul 1996, Birleşik Yayıncılık (doktora tezi).

2-İslam Hukukunda Hakkın Kötüye Kullanılması, İstanbul 1997, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Vakfı Yayınları.

3-İslam Hukuku Açısından Din Ve Vicdan Hürriyeti, Bakü 2002 (Adiloğlu Yayıncılık); İstanbul 2003 (İZ Yayıncılık).

4- Saîd b. Ali es-Semerkandî'nin Cennetü'l-ahkâm cünnetü'l-hisâm fi'l-hiyel ve'l-mehâric adlı eserinin tahkîkli neşri (edition critique) Beyrut 2006 (Dâru Sâdır, İlyas Kaplan ile birlikte).

5- Hile-i Şer'iyye Konusunda İlginç Bir Risale: İbn Osman, er-Redd alâ men Temesseke bi-mezhebeyi'l-İmameyn Ebî Hanîfe ve's-Şâfî fi istibâhati'r-ribâ bi'l-hiyel (edition critique), *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* içinde (sy. 1, Konya, 2003).

5- Hanefî Fakîhi Hâmid El-İmâdî'nin "Lum'a fî ahvâli'l-Mut'a" Risâlesinin Tahkîkli Neşri (edition critique), *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* içinde (sy. 2, Konya, 2003).

6- Hanefî Fakîhi Seriyüddîn İbnü's-Şihne'nin (851-921/1448-1515) Nazmü'l-mes'aili'lleti's-sükût fihâ Rızâ Adlı Risâlesinin Tahkîkli Neşri (edition critique), *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi* içinde (sy. 3, Konya, 2004).

B-MAKALELER

1-"Mezhep Görüşleri İle İlgili Farklı Nakiller", İslami Sosyal Bilimler Dergisi, c.3, sy. 1, İst. 1996, s. 101-128.

2-İslam Hukukunda İkrahn Sözlü Tasarruflara Tesiri Konusundaki Tartışmalar ve Sosyal Hayattaki Yansımaları, *Diyanet İlmi Dergi*, c. 32, sy. 2, Ankara 1996, s. 35-53.

3-"Dinin Sınırları (Abdülkerim Sürüş'un görüşlerine bir değerlendirme)", İlim ve Sanat, ist. 1996, s. 81-86.

4-"İslam Açısından Ötanazi'ye (Ölüm Hakkı) Bir Bakış", *Kamer Dergisi*, Ağustos 1996, s.7-11.

5-"İslam Hukuk Düşüncesinin Bazı Problemleri –Bir Zihniyetin Eleştirisi", *İslamiyat*, c. 2, sy. 1, Ankara 1999, s. 35-50.

6-"Osmanlı'da Şer'i Cezalar", *İslamiyat*, c. 2, sy. 4, Ankara 1999, s. 23-32.

7-"İslam Hukukunun Modern Hukuka Katkıları Konusunda Bir Deneme", *Makalat*, sy. 1, Konya 1999, s. 7-33.

Bu makale aynı zamanda Zahid Hüseyinov tarafından Rus diline tercüme edilmiş ve Azerbaycan'da yayımlanmıştır (Azerbaycan Elmler Akademiyası Nizami Adına Edebiyyat İnstitutu, Elmi Araştırmalar, sy. 1-2, Bakı 2000, s. 171-180, Türkçesi ile beraber).

8-“Cahiliye Arap Toplumunda Kocaların Hanımlarına Yaptıkları Bazı Haksızlıklar ve İslam'ın Getirdiği Hukuki Düzenlemeler”, *Mehir*, sy. 3, Konya 1999, s. 8-13.

9-“Anne-Babanın Bağış (Hibe) Konusunda Çocukları Arasında Yaptığı Ayrımcılık”, *Mehir*, sy. 4, Konya 1999, s. 14-20.

10-“Freedom of Religion and Concience from the Perspective of Islamic Law”, *Beynelxalk Hüquq/International Law*, sy.7, Bakı 2002, s. 50-65; *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, sy. 1, Konya 2003, s.123-139.

11-“Fıkıh Literatürünün Tartışmalı İki Eseri: el-Mecmû‘u'l-kebir ve el-Mehâric fi'l-hiyel”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, sy. 3, Konya 2004, s.288-311.

13-Şeyhulislâm Pîrîzâde Mehmed Sâhib Efendi'nin (1085-1162/1674-1749) Hâmid El-İmâdî'nin (1103-1171/1692-1758) “el-Lum‘a Fî Ahvâli'l-Mut‘a” Adlı Risâlesine Yazdığı Tekmile”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, sy. 5, Konya 2005, s.421-432.

14- “Muhammed Ebû Zehre (1898-1974): Hayatı-İslam Hukuku ve Diğer Disiplinlerle İlgili Bazı Görüşleri-Eserleri”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, *Son Asır İslam Hukukçuları Özel Sayısı*, sy. 6, Konya 2006, s.479-496.

15- “Mustafa Ahmed ez-Zerkâ’ (1907-1999): Hayatı-Eserleri-İslam Hukuku İle İlgili Bazı Görüşleri-Fetvalarından Örnekler”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, *Son Asır İslam Hukukçuları Özel Sayısı*, sy. 6, Konya 2006, s.585--616.

16- “Prof.Dr. Muhammed Ma‘rûf ed-Devâlibî (1909-2004): Hayatı-Bazı Siyasî Faaliyetleri-İslam Hukuku Alanındaki Bazı Görüşleri-Eserleri”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, *Son Asır İslam Hukukçuları Özel Sayısı*, sy. 6, Konya 2006, s.681-698.

17-“Hz. Ömer'in Bazı Uygulamaları Bağlamında Ahkâmın Değişmesi Tartışmalarına Bir Bakış”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, sy. 7, Konya 2006, s.13-50.

C-ULUSAL SEMPOZYUMLARA SUNULAN TEBLİĞLER

1-Teşekkül Devrinde “Fıkhnın Dünyeviliği” Fikri ve Günümüzdeki Yansımaları, Marmara Üniversitesi İlahiyat Fakültesi-İÜ Ed. Fak.-İstanbul Büyükşehir Belediyesi Kültür İşleri Daire Başkanlığının müştereken düzenlediği Türkiye 1. İslam Düşüncesi Sempozyumu’na sunulmuştur. Daha sonra da *İLAM Araştırma Dergisi*’nin 2. sayısının 195-218. sayfalarında yayımlanmıştır (İstanbul 1997).

2-Ebû Saîd el-Hâdimî ve “Namazda Huşu” Risalesi. 15 Eylül 1995 tarihinde Hadim Belediyesi’nin organize ettiği 5. Bağbozumu Kültür ve Turizm Şenlikleri çerçevesinde düzenlenen sempozyuma sunulan tebliğdir. *Yeni Hizmet Dergisi*’nde (sy. 4, İstanbul 1996, s. 35-37; sy. 5, İstanbul 1996, s. 20-27) yayımlanmıştır.

3- İslam Hukukuna Göre Evlenmede Velayet. 30-31 Ekim 1998’de SÜ İlahiyat Fakültesi ve Mehir Vakfı işbirliği ile Türkiye 1. Ulusal Kadın ve Aile Sempozyumuna sunulan tebliğdir. Bu tebliğ Azerbaycan Milli İlimler Akademisi’ni İlmî Araştırmalar Jurnalı’nın 3 ve 4. sayılarının (Bakü 2000), 163-172; *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, sy. 2, Konya 2003, s. 101-116. sayfalarında yayımlanmıştır.

4- Hile-i Şer’iyye Konusunda Ebû Hanîfe’ye Yöneltilen İthamlar. KURAV’ca Bursa’da (Mudanya) 16-19 Ekim 2003 tarihlerinde düzenlenen İmâm-ı Âzam Ebû Hanîfe ve Düşünce Sistemi Sempozyumunda sunulan tebliğ, Bursa 2005, II, 45-58.

5- Kur’ân-ı Kerîm’e Göre Ferde Mes’ûliyet Yükleyen ve Bunu Düşüren Faktörler. İSAV tarafından İstanbul’da 9-10 Ekim 2004 tarihlerinde düzenlenen Kur’ân-ı Kerîm’de Mes’ûliyet: Kaynağı, Sınırları, Sonuçları Sempozyumunda sunulan tebliğ, İstanbul 2006, s. 79-151.

6- “Din Özgürlüğü ve Barış Yolunda İki Farklı Tecrübe [Dinsel Şiddet Süreci: Hıristiyanlık-Farklılıklarla Bir Arada Yaşama Örneği: Müslüman Toplamlar]”, *İslam Hukuku Araştırmaları Dergisi*, sy. 5, Konya 2005, s.13-48; *Kutlu Doğum 2005: Dinin Dünya Barışına Katkısı*, Ankara 2006, s. 269-309.

D-ULUSLAR ARASI SEMPOZYUMLAR

1-Hz. Ali'nin İslam Hukuk Felsefesinin İnkişafındaki Rolü-Bazı İctihad ve Tatbikatlarının Tahlili (Azerbaycan Dilinde). 2001 yılında Hz. Ali'yi anmak amacı ile Bakü'de düzenlenen sempozyuma sunulan tebliğdir. Tebliğ, Azerbaycan Milli Elmler Akademiyası'nın Elmi Araştırmalar Jurnalı'nın I-IV. sayısının (2003) 211-215.sayfalarında yayımlanmıştır.

2- Ahlak-ı Nasiri'de Yönetim-Halk İlişkisi. 20-22 Haziran 2000 tarihinde Bakü Devlet Üniversitesi tarafından düzenlenen uluslar arası Tusi sempozyumuna sunulmuş tebliğdir. Azerbaycan Milli Elmler Akademiyası'nın Felsefe ve Hukuk İnstitutu, Sosyal Felsefe Şubesince çıkarılan özel sayıda İngilizce özeti ile birlikte yayımlanmıştır (Bakı 2001, s. 100-116).

3-Faizsiz Bank Modeli (Müasır Faizsiz Maliye Müessiselerinin İş Strukturu). Azerbaycan Merkezi Kooperativler İttifacı-Azerbaycan Kooperassiya Üniversitesi işbirliği ile Mayıs 2002'de Bakü'de düzenlenen sempozyuma sunulmuştur. Tebliğ, Faizsiz finans kurumlarının yapmış oldukları işlemleri ele almaktadır. Bakü 2002'de yayımlanmıştır.

4-İslam Toplumunda Yaşayan Gayr-i Müslimlerin Din ve Vicdan Özgürlüğü. Azerbaycan Felsefe Cemiyeti-Felsefe ve Hukuk İnstitutu-Şark Meselesi Problemleri Beynelxalq Jurnalı'nce 12-14 İyun 2002 tarihinde düzenlenen sempozyuma sunulan tebliğdir. Tam metni *Tolerantlıq Paradigması* adlı özel sayıda (Bakü 2002, s. 63-69) yayımlanmıştır.

5-Cihad Kültürü ve Terör. Azerbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş Üzre Devlet Komitesince 20-21 Dekabr 2001 tarihinde düzenlenen İslam'ın Terrora Münasibeti/International Conference on the Theme: A Attitude of Islam to Terror adlı sempozyuma sunulmuştur. Azerbaycan Milli Elmler Akademiyası Elmi Jurnalinde yayımlanmıştır (Bakı 2002, sy. 1-2, s. 182-194); Çağdaş İhtiyaçlar ve İslam Hukuku, İstanbul 2004, s. 259-285 (Rağbet Yayınları).

6-İslam Hukukunda Çocuğun Çalışması, Gelirinin Korunması ve İstismarını Önleyici Tedbirler, Rize İlahiyat Fakültesi tarafından düzenlenen 30 Eylül-2 Ekim 2005 tarihinde Çocuk Sorunları ve İslam başlıklı sempozyuma sunulan tebliğdir.

7- İslam'da Dini Tolerantlıq ve Azərbaycan'da Tolerantlığın Yaranmasında Ümummilli Lider Heydər Əliyevin Rolü, 3-4 Nisan 2007

tarihinde Azərbaycan'ın başkenti Bakü'de düzenlenen Heydər Əliyev və Azərbaycan'da din siyasəti: gerçəkliklər və perspektivlər başlıklı beynəlxalq sempozyuma sunulan təbliğ.

8- Cihad Şiddete Referans Olabilir mi? İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi tərəfindən 26-28 Nisan 2007 tarihinde İstanbul'da düzenlenen Din ve Dünya Barışı konulu Uluslar arası sempozyuma sunulan təbliğ.

E-TERCÜME

1-Çağdaş Uygulamada Ticaret Mallarının Zekatı, Yusuf el-Karadavi'nin 1. Uluslar Arası İslam Ticaret Hukukunun Günümüzdeki Meseleleri Kongresinə sunduğu təbliğin tərcüməsidir, metni ilə birlikdə aynı isimli kitapta yayımlanmışdır (Konya 1997, s. 497-522).

F-ANSİKLOPEDI MADDELERİ

Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi (DİA)

- 1- “Cemâleddin Abdullah Efendi”, VII, 307-308 (1993)
- 2- “Dicvî”, IX, 284-285 (1994)
- 3- “Ebû Gânim”, X, 126-127 (1994)
- 4- “Ebû Ömer el-Kâdî”, X, 211 (1994)
- 5- “Erdebîlî, Yûsuf b. İbrahim”, XI, 279-280 (1995)
- 6- “Esved b. Yezîd”, XI, 441-442 (1995)
- 7- “Eş‘arî, Ebû Bürde”, XI, 443-444 (1995)
- 8- “Hâbis b. Sa‘d”, XIV, 380 (1996)
- 9- “Hacvî”, XIV, 522 (1996)
- 10- “Hâdî İlelhak, Yahyâ b. Hüseyin”, XV, 17-18 (1997)
- 11- “Hafs b. Gıyâs”, XV, 118 (1997)
- 12- “Hammâd b. İshâk”, XV, 486 (1997)
- 13- “Hasîrî, Muhammed b. İbrâhim”, XVI, 383 (1997)
- 14- “Herevî, Muhammed b. Atâullah”, XVII, 226-227 (1998)
- 15- “Hîle”, XVIII, 28-29 (1998)
- 16- “Hiyel”, XVIII, 170-178 (1998)
- 17- “Hocazâde Muslihuddin Efendi”, XVIII, 207-209 (1998)
- 18- “Hülle”, XVIII, 475-477 (1998)
- 19- “İbn Abdülhak el-Vâsıtî”, XIX, 275 (1999)
- 20- “İbn Abdülhakem, Abdullah”, XIX, 276-277 (1999)

- 21- “İbn Abdülhakem, Ebû Abdullah”, XIX, 277-278 (1999)
- 22- “İbn Abdülkuddûs, Şeyh Sadr”, XIX, 279(1999)
- 23- “İbn Abdürrezzâk”, XIX, 283-284 (1999)
- 24- “İbn Batta”, XIX, 358-359 (1999)
- 25- “İbn Dâvûd ez-Zâhirî”, XIX, 410-411 (1999)
- 26- “İbn Ebû Akîl”, XIX, 420-421 (1999)
- 27- “İbn Ebû Cemre, Ebû Bekir”, XIX, 420-421 (1999)
- 28- “İbn Ebû Hüreyre”, XIX, 434-435 (1999)
- 29- “İbn Ebû Leylâ, Muhammed b. Abdurrahmân”, XIX, 436-437 (1999)
- 30- “İbn Ebû Zemenîn”, XIX, 449 (1999)
- 31- “İbn Emîru Hâc”, XIX, 476-477 (1999)
- 32- “İbn Kîrân”, XX, 137-138 (1999)
- 33- “İbn Mekkî”, XX, 174-175 (1999)
- 34- “İbn Merzûk el-Hafîd”, XX, 185-186 (1999)
- 35- “İbn Merzûk el-Hatîd”, XX, 186-187 (1999)
- 36- “İbn Nasrullah”, XX, 229 (1999)
- 37- “İbn Vehb”, XX, 441-442 (1999)
- 38- “İbnü'l-Hâc el-Abderî”, XXI, 52 (2000)
- 39- “İbnü'l-Mukrî el-Yemenî”, XXI, 138-140 (2000)
- 40- “İbnü'l-Hâc el-Abderî”, XXI, 52 (2000)
- 41- “İbnü'n-Nakîb el-Mısrî”, XXI, 166-167 (2000)
- 42- “İbnü's-Sâîğ ez-Zümürüdî”, XXI, 196-197 (2000)
- 43- “İbnü'z-Zâğûnî”, XXI, 242 (2000)
- 44- “İbnü'z-Ziyâ el-Mekkî”, XXI, 248 (2000)
- 45- “İmâdî”, XXII, 171 (2000)
- 46- “İsferâyînî, Ebû Hâmid”, XXII, 514 (2000)
- 47- “İsnevî”, XXIII, 160-161 (2001)
- 48- “Lakî”, XXVII, 68-69 (2003)
- 49- “Lukata”, XXVII, 223-225 (2003)
- 50- “el-Mecmû’”, XXVIII, 264-265
- 51- “el-Mehâric”, XXVIII, 264-265 (2003)
- 52- “el-Mehâric”, XXVIII, 361-363 (2003)
- 53- “Muhammed Ebû Zehre”, XXX, 519-522.
- 54- “Netîcetü'l-Fetâvâ”

Şâmil Yayınevi İslam Ansiklopedisi

- 1- “İllet”, III, 137-139 (1991)
- 2- “İstinbât”, III, 227-228 (1991)
- 3- “İstişâre”, III, 230-232 (1991)
- 4- “İşhâd”, III, 238-240 (1991)
- 5- “Kefâet”, III, 327-329 (1991)
- 6- “Köpek”, III, 395-397 (1991)
- 7- “Kurban”, III, 412-414 (1991)
- 8- “Lakât”, IV, 16-17 (1991)
- 9- “Lukata”, IV, 29-31 (1991)
- 10- “Maslahat”, IV, 67 (1991)
- 11- “Mehir”, IV, 107-111 (1991)
- 12- “Merhûn”, IV, 138-140 (1991)
- 13- “Mest”, IV, 161-162 (1991)
- 14- “Murâbaha”, IV, 278-279 (1991)
- 15- “Mümeyyiz”, IV, 348-349 (1991)
- 16- “Müstâîr”, IV, 387-389 (1991)
- 17- “Ölü”, V, 164-165 (1992)
- 18- “Özel Mülkiyet”, V, 184-186 (1992)
- 19- “Sünnet-i Gayr-ı Müekkede”, V, 463 (1992)
- 20- “Sünnet-i Müekkede”, V, 463 (1992)
- 21- “Ta’dîl-i Erkân”, VI, 74-75 (1994)
- 22- “Tahrîmen Mekrûh”, VI, 95 (1994)
- 23- “Tenzîhen Mekrûh”, VI, 183 (1994)
- 24- “Teşehhüd”, VI, 201-202 (1994)
- 25- “Vasî”, VI, 313-314 (1994)
- 26- “Vasîle”, VI, 314-315 (1994)
- 27- “Visâl Orucu”, VI, 351-352 (1994)
- 28- “Yazılı İkrâr”, VI, 392-393 (1994)
- 29- “Yed-i Emîn”, VI, 393-394 (1994)
- 30- “Zilyed-Zilyedlik”, VI, 466-468 (1994).